

doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH, FIALM
Ústav súdneho lekárstva, Lekárska fakulta,
Univerzita Komenského v Bratislave
Sasinkova 4, 811 08 Bratislava
tel.: +421904819241, e-mail: sidlo45@gmail.com

Vážený pán

prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., IFAANS
dekan Lekárskej fakulty UK
Špitálska 24
813 72 Bratislava

Vaše číslo: 1403/2020 Výsk.

Oponentský posudok

Spectabilis, vážený pán dekan,

na základe Vášho menovania listom 1403/2020 Výsk. zo dňa 03.08.2020 predkladám oponentský posudok na habilitačnú prácu **MUDr. Silvie Farkašovej Iannaccone, PhD.**, odbornej asistentky, prednostky Ústavu súdneho lekárstva LF UPJŠ v Košiciach, na tému: „**Analýza otráv hubami so zameraním na vyšetrovanie spór**“ (odbor habilitačného a inauguračného konania patologická anatómia a súdne lekárstvo).

Autorka predložila k obhajobe habilitačnú prácu venovanú problematike významu vyšetrovania spór húb v diagnostike intoxikácií hubami u hospitalizovaných pacientov ako aj v smrteľných prípadoch. Predložená práca je v rozsahu 126 strán vrátane čestného prehlásenia, pod'akovania, abstraktov v slovenskom a anglickom jazyku, predhovoru, obsahu, zoznamov ilustrácií, grafov, tabuliek, skratiek a citovanej literatúry. Obrazová dokumentácia je tvorená 68 prevažne vlastnými kvalitnými farebnými digitálnymi fotografiami, v texte je zaradených 10 tabuliek a 12 grafov. V zozname použitej literatúry je úctyhodných 204 záznamov, z toho 88 (43 %) je z obdobia ostatných 10 rokov, z toho 56 (27 %) je z obdobia ostatných 5 rokov. V prílohe sú ukážky troch tlačív (dve žiadanky o vyšetrenie a jedno oznámenie výsledku vyšetrenia). Priložený je aj protokol o kontrole originality s výsledným číslom percentuálneho podielu 1,13 %.

Po **Úvode** autorka v troch kapitolách podáva **charakteristiku húb, ich spór a prehľad súčasných poznatkov o klasifikácii a príčinách intoxikácií hubami.**

Stanovila si za **cieľ** popri tvorbe zbierky spór húb (tzv. sporotéky) vykonať retrospektívnu analýzu prípadov úmrtí v súvislosti s intoxikáciou hubami pitvaných na Ústave súdneho lekárstva Lekárskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach a na Súdnolekárskom

a patologicko-anatomicom pracovisku ÚDZS v Košiciach, vykonať retrospektívnu analýzu prípadov pacientov hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach Košického a Prešovského samosprávneho kraja pre podozrenie na intoxikáciu hubami, ktorých biologické materiály boli vyšetrowané na uvedených pracoviskách v období rokov 1999 – 2019 a navrhnuť štandardný algoritmus odberu biologického materiálu od živých a mŕtvych osôb vhodného na mikroskopickú analýzu spór húb v závislosti od anamnestických údajov a klinických príznakov.

V piatej kapitole **Metodika práce a metódy skúmania** je detailne opísaná metodika získavania spór z čerstvých, sušených, mrazených a konzervovaných húb, ako aj z pokrmov obsahujúcich huby a z odobratých ľudských biologických materiálov a charakteristika analyzovaných súborov.

V kapitole **Výsledky** autorka demonštruje vytvorenie zbierky spór húb „sporotéky“ ako aj trvalých mikroskopických preparátov, ktoré dopĺňa farebnými fotografiami spór vybraných druhov húb. Prezentuje nálezy získané vyšetreniami biologických materiálov odobratých v 13 prípadoch smrteľných intoxikácií hubami – spóry jedovatých húb boli zistené vo všetkých 13 prípadoch, ako aj v 73 prípadoch pacientov hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach s podozrením na otravu hubami, kde spóry jedovatých húb boli zistené v 18 prípadoch (išlo o primárne pravé otravy hubami), spóry jedlých húb boli zistené v 32 prípadoch (išlo o sekundárne pravé otravy hubami), v 20 prípadoch neboli spóry húb zistené, v 2 prípadoch bol dodaný nevhodný a v 1 prípade nehodnotiteľný materiál. Na základe získaných výsledkov sumarizáciou časových údajov o konzumácii pokrmu obsahujúceho huby, o vzniku a charaktere klinických príznakov, o čase medzi objavením sa príznakov a prijatím do zdravotníckeho zariadenia a odberom biologického materiálu navrhla algoritmus odberu biologických materiálov na zisťovanie prítomnosti spór húb a ich druhovú identifikáciu.

V **Diskusii** konfrontuje autorka získané výsledky s údajmi z dostupnej domácej a zahraničnej odbornej literatúry. Poukazuje na diskrepancie medzi počtom smrteľných intoxikácií hubami udávaných NCZI v regióne Košického a Prešovského samosprávneho kraja a počtom smrteľných intoxikácií v sledovanom súbore. Upozorňuje, že vyšetrenia na zistenie spór húb v súvislosti s intoxikáciami hubami sa v súčasnosti vykonávajú v Slovenskej republike len na dvoch Súdnolekárskych a patologicko-anatomických pracoviskách ÚDZS v Košiciach a v Banskej Bystrici.

V **Závère** autorka zdôrazňuje náročnosť diagnostiky intoxikácií hubami v klinickej a súdnolekárskej praxi s poukazom na význam mikroskopického vyšetrenia spór húb

a zdravotné riziká, s ktorými sú tieto intoxikácie spojené. Tiež upozorňuje na forenzné aspekty a potrebu prešetrenia každej smrteľnej intoxikácie hubami orgánmi činnými v trestnom konaní.

Hodnotenie habilitačnej práce:

Zvolená **téma práce** je aktuálna vzhľadom na špecifickú problematiku, ktorej je venovaná. Otravy hubami patria vo všeobecnosti medzi najnebezpečnejšie akútne otravy. Bývajú väčšinou náhodné, zriedkavo v suicidálnom úmysle. Zberu húb v čase sezóny sa údajne venuje až 80 % našej populácie, čo poukazuje na závažnosť danej problematiky.

Použitie **metódy** boli zvolené adekvátne vytýčeným cieľom v rámci súčasných možností vedy a praxe.

Výsledky práce potvrdili zložitosť a komplexnosť diagnostiky intoxikácií hubami v prípadoch podozrenia na intoxikáciu u pacientov hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach ako aj v prípadoch smrteľných intoxikácií hubami. Poukázali na skutočnosť, že mikroskopické vyšetrenie biologických materiálov odobratých od živých a mŕtvych osôb, pokrmov obsahujúcich huby a nespotrebovaných húb na zistenie prítomnosti spór húb v kontexte s anamnestickými údajmi a klinickými príznakmi v uvedených prípadoch má v diagnostikovaní procesu intoxikácií hubami nezastupiteľnú úlohu.

Prínosom práce pre klinickú a súdnolekársku prax je vytvorenie unikátnej zbierky spór húb „sporotéky“ v rámci medicíny v Slovenskej republike a vypracovanie algoritmu pre odber materiálu na mikroskopickú analýzu spór pri podozrení na intoxikáciu hubami. Mikroskopické vyšetrenie na zistenie prítomnosti spór húb je potrebné zaradiť do rutínnej praxe v rámci diagnostického procesu intoxikácií hubami. Pre tento účel je nevyhnutné publikáciou výsledkov dostať zistené skutočnosti do povedomia klinických a pitvajúcich lekárov. Nesporným pozitívom podporujúcim využitie uvedenej metódy v medicínskej praxi je aj jej ekonomická nenáročnosť pre pacienta aj poskytovateľa.

Na záver hodnotenia je možné konštatovať, že autorka habilitačnej práce **splnila svoje stanovené ciele**.

Pripomienky oponenta:

Práca je jedinečná svojím obsahom, ide o veľmi zaujímavé a pútavé čítanie s mnohými unikátnymi bežne nedostupnými novými informáciami. Po formálnej stránke je spracovaná veľmi precízne s minimom preklepov a gramatických chýb. Na tomto mieste ale nemožno nechať bez povšimnutia niektoré diskrepancie v matematických operáciách - autorka opakovane uvádza obdobie rokov 1999 až 2019 ako 20-ročné obdobie resp. diskrepanciu medzi 10 smrteľnými prípadmi za uvedené obdobie v štatistike NCZI a 13 prípadmi v ňou

analyzovanom súbore vysvetľuje 2 prípadmi. Uvedené pripomienky, vzhľadom na celkovú úroveň práce, nemajú zásadný charakter.

Záver:

Predložená habilitačná práca spĺňa požiadavky na uvedený typ práce a je v našich podmienkach celkom ojedinelá s množstvom veľmi zaujímavých údajov. Prináša veľmi cenné informácie, ktoré je potrebné čo najskôr publikovať v odbornej medicínskej literatúre. Habilitačnú prácu odporúčam prijať k obhajobe a v prípade úspešnej obhajoby práce navrhujem, podľa § 4 Vyhlášky č. 246/2019 Z. z. MŠVVaŠ SR o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, **MUDr. Silvii Farkašovej Iannaccone, PhD.** udeliť **vedecko-pedagogický titul docent** v odbore habilitačného a inauguračného konania patologická anatómia a súdne lekárstvo.

S úctou

doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH, FIALM
oponent habilitačnej práce

V Bratislave, 02.11.2020